

taksonomska študija (ITO & al. 2017) je pokazala, da sta obe imeni utemeljeni z istim tipom. Tako je najstarejše veljavno ime za vitičasto rupijo pravzaprav *R. spiralis* L. ex Dumort. (= *R. cirrhosa* auct.).

LITERATURA

- ITO, Y., TETSUO, T. OHI-TOMA, C. NEPI, A. SANTANGELO, A. STINCA & J. MURATA, 2017: Towards a better understanding of the *Ruppia maritima* complex (Ruppiaceae): Notes on the correct application and typification of the names *R. cirrhosa* and *R. spiralis*. *Taxon* 66 (1): 167–171
- JOGAN, N., 2001: Ali je *Ruppia cirrhosa* (Petagna) Grande edini slovenski predstavnik tega rodu? *Annales. Series historia naturalis* 11 (2): 289–292.
- MARCHESETTI, C., 1896–1897: Flora di Trieste e de' suoi dintorni. CIV+1–727.
- POSPICHAL, E., 1897–1899: Flora des Oesterreichischen Kuestenlandes 1–2. pp: XLIII+1–576. Leipzig, Wien.
- TURK, B., 2007: Ruppiaceae – rupijevke. MARTINČIČ, A. (ur.), 2007: Mala flora Slovenije. 4. izd. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 725–726.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk SR Slovenije. *Varstvo narave* (Ljubljana) 14–15: 1–429.

NEJC JOGAN

Viburnum rhytidophyllum Hemsl.

Prva zabeležba spontanega razmnoževanja gubavolistne brogovite v Sloveniji

First recording of spontaneous generative reproduction of leatherleaf viburnum in Slovenia

9953/1 Slovenija, Osrednjeslovenska, Ljubljana, Bežigrad-Brinje, 90 m južno od severne obvoznice, na gredah sredi parkirišča. 46°04'59.5"N 14°30'25.5"E. Leg. & det. F. Kuzmič, 17. 8. 2019.

Gubavolistna (tudi zgubanolistna, gubastolistna ali grbastolistna) brogovita je priljubljen okrasni grm, ki naravno raste na Kitajskem. V Evropo jo je prvi prinesel Ernest Wilson leta 1900 (BRUS 2008). Zaradi vednozelenih listov, privlačnih cvetov in plodov, in pa ker dobro uspeva v mestnem okolju, je pogosto sajena ob hišah, v parkih, v živih mejah in podobnih mestih, primernih za grmovje (BRUS 2008).

Vrsta je lahko prepoznavna po podolgastih, močno nagubanih listih, ki so na zgornji strani temno zeleni, na spodnji strani pa sivi in zelo močno porašчени s togimi dlakami. Močno dlakavo je tudi steblo.

Vrsta je enodomna in žukocvetna. Cveti maja in junija, plodi pa od julija naprej. Plodovi so najprej rdeče barve in jeseni počrnijo. Čez zimo ostanejo na grmu (ŠIFTAR 2001, BRUS 2008).

Vrste za Slovenijo ne omenja ne Gradivo za Atlas flore (JOGAN & al. 2001), ne Mala flora Slovenije (MARTINČIČ 2007), ne Poročilo projekta Neobiota v Sloveniji (JOGAN & al. 2012), ne pregled adventivne flore Ljubljane (TURK 1990) in ne poročilo kartiranja flore Ljubljane (JOGAN & al. 2015). BABIJ (1998) za pokopališče Žale v Ljubljani navaja vrsto le kot posamično in sajeno. Spontano pojavljanje gubavolistne brogovite v Sloveniji tako po védenju avtorja ni nikjer zapisano. Za Evropo je glede na podatke baze Euro+Med (RAAB-STRAUBE 2017) spontano pojavljanje znano za Romunijo, Avstrijo, Italijo, Švico, Francijo, Nemčijo, Poljsko in Veliko Britanijo. V MUCINA & al. (2016) pišejo, da se vrsta v Evropi pojavlja predvsem v združbah razreda *Crataego-Prunetea*, kamor uvrščajo združbe grmiščenega zastora na območju listopadnih gozdov Evrope.

Spontano razmnoževanje gubavolistne brogovite sem opazil 17. 8. 2019 v Ljubljani za Bežigradom ob Slovenčevi cesti blizu severne obvoznice. Asfaltirano parkirišče ob Slovenčevi cesti delijo štiri grede z grmovnicami na več delov. Na gredah med ostalim okrasnim grmičevjem uspeva pet skupin grmov gubavolistne brogovite. Pod grmi sem opazil nekaj kalic in nekaj pritlehnih vej, ki so se ukoreninjele. V preglednici 1 za posamezno skupino posajenih grmov (zaradi prepletenosti jih ni bilo mogoče razločiti) podajam naslednje parametre: število grmov v skupini, število plodov na skupino in število kalic na skupino.

Preglednica 1: Podatki o številu grmov, plodov in kalic vrste *Viburnum rhytidophyllum* na sajeno skupino grmov na obiskanem mestu za Bežigradom v Ljubljani.

Table 1: Data on number of shrubs, fruits and seedlings of *Viburnum rhytidophyllum* per group of shrubs (1–5) on a visited spot in Bežigrad, Ljubljana.

Številka skupine grmov	Število grmov v skupini	Število plodov na skupino	Število sejancev oz. mladik na skupino
1	8	280	2
2	4	281	7
3	7	0	2
4	3	6	3
5	4	6	6

Zbrani podatki ne kažejo na očitno povezavo med številom grmov v skupini in številom plodov na skupino ali med številom plodov in številom kalic na skupino. ŠIFTAR (2001) sicer piše, da je v primeru sajenja grmov v skupinah nastavek plodov večji kot v primeru posamezno sajenih grmov. Gojene rastline so lahko vir za spontano razširjanje v okolico (NOBIS 2008; Online Atlas). Sajeni grmi so lahko vir novih rastlin tako preko generativnega razmnoževanja s semeni, ki jih najverjetneje raznašajo ptiči, kot vegetativnega razmnoževanja, recimo iz polomljenih ali odrezanih poganjkov (STEINFELSER 2013). Poleg gubavolistne brogovite je bilo na omenjenih gredah opaženih tudi nekaj kalic navadnega lovoricovca (*Prunus laurocerasus* L.) in japonske medvejke (*Spiraea japonica* L.)

Slika 1: Kalica gubavolistne brogovite (levo) in primer ukoreninjanja pritlehnih vej (desno)
Figure 1: A seedling of leatherleaf viburnum (left) and a case of a spontaneous lower branch rooting (right).

V zadnjem času je bilo v Sloveniji opaženih več lesnatih vrst, ki se pojavljajo (sub) spontano in kažejo znake morebitne invazivnosti, kot je v primeru sivega dreva (*Cornus sericea* L.), gledičije (*Gleditsia triacanthos* L.), navadne mahonije (*Mahonia aquifolium* (Purs) Nutt.) in drugih (TURK 1990; BAČIČ & al. 2015; projekt Artemis). Glede na pogosto gojenje gubavolistne brogovite bi bilo smiselno spremljati spontano pojavljanje kalic tako v mestnem okolju kot v (pol)naravnih habitatih.

LITERATURA

- ARTEMIS – Osveščanje, usposabljanje in ukrepanje za invazivne tujerodne vrste v gozdu. <https://www.invazivke.si/start.aspx> [3. 11. 2019]
- BABIJ, V., 1998: Flora ljubljanskih Žal. Scopolia 39. Prirodoslovni muzej Slovenije.
- BAČIČ, T., S. STRGULC KRAJŠEK & N. JOGAN, 2015: Sivi dren (*Cornus sericea* L.) – nova invazivna vrsta v flori Slovenije. Acta biologica Slovenica 58 (2).
- BRUS, R., 2008: Sto grmovnih vrst. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana: 190–191.
- RAAB-STRAUBE VON, E., 2017+: Viburnaceae. – V: Euro+Med Plantbase – the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity. <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/> [3. 11. 2019]
- JOGAN, N., 2012: Tujerodne in invazivne rastline v Sloveniji. V: JOGAN, N., M., BAČIČ & S. STRGULC KRAJŠEK (eds.): Neobiota Slovenije, končno poročilo projekta. Oddelek za biologijo BF UL, Ljubljana.
- JOGAN, N., S. STRGULC KRAJŠEK & M. BAČIČ, 2015: Popis flore znotraj obvoznice mesta Ljubljana s poudarkom na tujerodnih invazivnih vrstah (Končno poročilo o izvedbi projektne naloge). Biotehniška fakulteta, Ljubljana.
- MARTINČIČ, A., 2007: *Viburnum* L. – brogovita. V: MARTINČIČ, A., T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, B. TURK & B. VREŠ, 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana: 490.
- NOBIS, M., 2008: Invasive Neophyten auch im Wald? Wald Holz 89 (8): 46–49.
- MUCINA, L., H. BÜLTMANN, K. DIERSSEN, ... & L. TICHY, 2016: Vegetation of Europe: hierarchical floristic classification system of vascular plant, bryophyte, lichen, and algal communities. Applied Vegetation Science 19 Suppl. 1.
- Online Atlas of the British and Irish flora: <https://www.brc.ac.uk/plantatlas/plant/viburnum-rhytidophyllum> [3. 11. 2019]

- STEINFELSER, J., 2013: Proučevanje razmnoževanja gubavolistne brogovite (*V. rhytidophyllum* Hemsl.) s potaknjenci. Dipl. delo. Univerza v Mariboru.
- ŠIFTAR, A., 2001: Izbor in uporaba drevnine za javne nasade. Zavod za tehnično izobraževanje. Ljubljana: 187–188.
- TURK, B., 1990: Ruderalna in adventivna flora Ljubljane. *Scopolia* 23. Prirodoslovni muzej Slovenije.

FILIP KUZMIČ

Gagea arvensis (Pers.) Dumort.

Nove najdbe in revizija v herbariju LJU

New findings and a revision v herbarium LJU

- 0248/2** Slovenija: Primorska, Kras, Kosovelje, vinograd J od vasi, 248 m n. m. Leg. B. Dolinar, 25. 3. 2012 (fotoarhiv avtorja).
- 9848/4** Slovenija: Banjska planota: Grudnica nad Čepovansko dolino. Leg. & det. Marija Skok & Jože Lango, 9. 4. 2019 (fotoarhiv avtorice).
- 9953/1** Slovenija: Ljubljana (Bežigrad), Žale, zelenica pred glavnim vhodom na pokopališče. Det. N. Jogan, 4. 4. 2017 (fotoarhiv avtorja).
- 9953/1** Slovenija: Ljubljanska kotlina, Ljubljana (Bežigrad), mejica na pokopališču Žale, 296 m n. m. Leg. Dolinar B., 10. 4. 2018 (fotoarhiv avtorja).
- 9953/1** Slovenija: Ljubljana – Nove Jarše, gramozna jama med krožnim križiščem in SZ delom Žal. Det. A. Mihorič, 30. 3. 2019 (fotoarhiv avtorice).
- 9953/1** Slovenija: Ljubljana – Tivoli, zelenica med parkirišči ob Jakopičevem drevoredu. Det. T. Bačič, 3. 4. 2020.
- 9953/3** Slovenija: Ljubljana: Ljubljanski grad, prisojno travnato pobočje pod spomenikom kmečkim uporom. Det. N. Jogan, 18. 3. 2015 (fotoarhiv avtorja) (potrditev uspevanja po več kot stoletju).
- 9956/2** Slovenija: Posavska regija, okolica Radeč, Počakovo, senčna dolina pod zaselkom Jatne Kote, sredina kolovoza, 600 metrov JZ od cerkve sv. Janeza. 550 m n. m. 46° 03' 18" N 15° 5' 4" E. Leg. & det. L. Oblak, 6. 4. 2019. (LJU10146957) (druga najdba po sto letih za preddinarsko fitogeografsko območje).

Đlakava pasja čebulica uspeva na njivah, v vinogradih, po ledinah in travnatih krajih (WRABER 2007), najdemo pa jo tudi v starih parkih in na pokopališčih, od kolinskega do submontanskega pasu (FISCHER & al. 2008). PIGNATTI (2017) navaja, da ji ustrezajo motena okolja in sončne lege. Cveti od marca do aprila (maja) (WRABER 2007). Vrsta je arheofit (FISCHER & al. 2008, POLDINI 2009).

Prepoznavanje đlakave pasje čebulice ni težavno, prepoznamo jo po đlakavih cvetnih pecljih in dveh ozkih ploskih listih (širina približno od 1 do 5 mm; pri naši najpogostejši vrsti *G. lutea* so listi širši, in sicer (5) 7–12 (15) mm) (WRABER 2007).

K pisanju notice naju je spodbudila najdba vrste na Počakovem v preddinarskem fitogeografskem območju (PD), kjer je đlakavo pasjo čebulico pomladi 2019 našel in za